

Europees Aalherstelplan goedgekeurd

Door Wim van Eijk

Begin juni zijn er twee belangrijke beslissingen genomen over de Europese aal. Het kan u nauwelijks ontgaan zijn gezien de grote aandacht en publiciteit die de aal begin juni heeft gekregen.

Als eerste is dat de goedkeuring van het Europese Aalherstelplan. Het belangrijkste doel is om de aalstand weer op een redelijk niveau terug te brengen door:

- 40% van het schieraalbestand te laten ontsnappen
- een deel van de glasaalvangst te benutten om uit te zetten in binnenwateren.

Ten tweede heeft CITES bijna gelijktijdig de Europese aal als een bedreigde diersoort bestempeld. CITES staat voor: Convention on International Trade in Endangered Species of wild fauna and flora. De organisatie kan maatregelen nemen om de handel in aal aan strenge voorwaarden te onderwerpen.

De aquacultuursector heeft tot het allerlaatste moment getracht een rol toe bedeed te krijgen in het herstelplan met betrekking tot het uitzetten van aal. Landen als Denemarken, Duitsland en Nederland hebben aangedrongen om in het plan op te nemen, alvorens glasaal uit te zetten, deze een bepaalde periode op te kweken. Vervolgens kan de opgekweekte aal op een gunstiger tijdstip uitgezet worden. De methode wordt al bijna 15 jaar succesvol toegepast in Duitsland.

Aanvankelijk moet 35% van de glasaalvangst worden uitgezet.

Dit percentage wordt elk jaar met 5% ver-

hoogd tot uiteindelijk 60% in 2013.

Het andere deel is voor de vrije markt. Nu CITES de handel buiten de EU aan banden kan leggen - en dat gaat na de implementatietermijn van 18 maanden gebeuren - lijkt ook deze hoeveelheid beschikbaar te komen voor de Europese aquacultuur. De export naar het Verre Oosten was dit jaar nog het dubbele, zoniet het drievoudige van hetgeen de Europese sector aan glasaal nodig heeft.

In het Europese herstelplan is verder geregeld dat de lidstaten vóór 31 december 2008 een Nationaal aalbeheerplan ingediend moeten hebben. In dat plan moet beschreven zijn hoe de doelstelling gerealiseerd wordt.

Voor Nederland betekent dit hoofdzakelijk een aantal maatregelen te nemen die de migratie van paling verbeteren (opheffen of het kunnen passeren van barrières m.n. waterkrachtcentrales en poldergemalen) waardoor waardoor het voor 40% van de biomassa volwassen aal mogelijk wordt de zee te bereiken om vervolgens de oceaan over te steken. Omdat de bron van de rivieren buiten Nederland ligt, moet er met andere lidstaten een gemeenschappelijk en grensoverschrijdend plan ontwikkeld worden. Het blijft wel lastig om te bepalen hoeveel 40% is van een onbekende hoeveelheid vis.

Met het Ministerie van LNV zijn al gesprekken gevoerd over de meest effectieve methode met het oog op het uitzetten van glasaal. Een deel van de gevangen glasaal moet aangewend worden om uitgezet te worden in binnenwateren. Deze wateren moeten wel in open verbinding met de zee staan om ervoor te zorgen dat de aal -jaren later – de mogelijkheid heeft te ontsnappen.

Ook LNV is van mening dat indien glasaal eerst wordt opgekweekt in aquacultuur en daarna wordt uitgezet het de overlevingskansen van de aal aanzienlijk verhoogd en dus een grotere bijdrage geleverd wordt aan het herstel van de aalpopulatie.

Een zorgvuldig beleid over het uitzetten van (glas-) aal is noodzakelijk om bijvoorbeeld de ongewenste en onnodige mortaliteit veroorzaakt door turbines in waterkrachtcentrales te voorkomen maar ook om de meest geschikte wateren te kiezen met het oog op habitat en waterkwaliteit.

In ieder geval is er nu een Europees Aalherstelplan en ligt er een taak bij de lidstaten

om – per stroomgebied – een beheerplan op te stellen al dan niet in overleg met aangrenzende lidstaten waarin tot uitdrukking komt dat 40% schieraal ontsnapt. De meest aangewezen periode voor een goede schatting, ligt volgens de Commissie rond 1980 omdat geen rekening gehouden mag worden met allerlei menselijke invloeden op de migratieroutes.

Wat betreft de glasaal zal 35%, oplopend tot 60% van de vangst uitgezet moeten worden in Europese binnenwateren.

Elke drie jaar, m.i.v. 2012, moeten de lidstaten de bereikte resultaten rapporteren aan de Commissie, die op haar beurt de effectiviteit en uitkomsten van het plan beoordeelt. De eerste stap is nu gezet. De komende tijd zal besteed worden aan een nationaal aalbeheerplan. Er is al een verzoek ingediend om een hernieuwd aalcomité in het leven te roepen als een speciale werkgroep onder het IDOV (Interdepartementaal Overleg Vis).

Mogelijk is hierover in de volgende uitgave van AQUAcultuur al wat meer te melden.

Voorzichtig zet Jaap de Vries (AquaFarm Putten) paling weer terug in de natuur onder toezien oog van zijn vrouw Diny. Foto: W. van Eijk